

החברותא

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 120 בס"ד ערש"ק צו ט"ז אדר ב' תש"ס

פנינים יקרים

ונפש כי תחמא וכו'. כי הנה ידוע יותר מה שהאדם עובד את הקב"ה יותר הוא כלא נחשב נגד גדולת הבורא ש"אבל כשהאדם עושה מצוה והוא סובר שהוא עובד את ה' זה המצוה אינו נחשב לכלום, וזהו פי' הפסוק ונפש כי תחמא כלומר מה החמא ועשה אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ואשם, כלומר שהמצוה הזאת יעשה לו כלא והוא סובר שעובד ה' כראוי, ואשם.

לא תאפה חמץ... הכתוב יזהיר על המנחה שאנו שולחים לה' אדונינו תפלה ומצות שלא יהיה הגמר בחימוץ... והכוונה לחשוב שכל עבודתו כאין ובלתי ברור, ואם אז ח"ו יטהו היצה"ר לגדלות אוי ח"ו המנחה אשר היא שלוחה לאדוני האדון ה' צדקות הוא לעשו ח"ו לסטרא דאלה...

היא העולה על מוקדה על המזבח, מוקד הנהגה יבא על המתנאה כדרשת חז"ל, ואמר הטעם על המזבח... דת"ח אמיתי נקרא מזבח וע"ש שהוא מלא ענוה וזכאי אלקים רוח נשברה, וזהו מאמר הכתוב טעם שהעולה הוא המתנאה נידון באש משום שנאותו ורום לכבו גורם לו שאינו שומע לדברי המזבח...

צו את אהרן אמר ר' שמעון ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כיס (רש"י) בזהר מובא אין צו אלא עבודה וזה... מדייק האדמו"ר ר' יחזקאל מקוזמיר כאשר נוגע לחסרון כיס-כסף יש צורך לזרז ביותר כי תאווה הממון היא העבודה וזה הגרועה ביותר.

והרים את הדשן אשר תאכל האש, שאלו את המגיד ממזריץ וצ"ל איך אפשר למצא להם והתלהבות בעבודת השי"ת אמר: מי שצריך לאש יחפשונו באפרו, וזהו והרים את הדשן - האפר - איכא עפר ואפר - אשר תאכל האש, ממנו יקבל התרוממות הרוח.

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' (א.ב.) ההכנעה ושכירת הלב הוא הקרבן האמיתי, וזהו אדם כי יקריב מכם - אם מקריב מן האני שלו אוי הוא קרבן לה'.

אדם כי יקריב מכם קרבן לה', לכאורה היה ראוי יותר לומר אדם מכם כי יקריב קרבן לה', ברם הכתוב מרמז בזה כי כשהאדם רוצה לקרב עצמו לעבודת השי"ת עליו להקריב את כל ישותו ולבטל את כל חושי ורגשותיו מפני השי"ת. כל זמן שהאדם נותן את דעתו על ה"אני" אי אפשר לו להתקרב אל הקדושה, ואם מקריב את ה'מכם' אז הריהו "קרבן לה'".

אמרו חז"ל מי שיש לו לב נשבר מעלה עליו הכתוב כאלו הקריב כל הקרבנות, ההסבר מי שהביא למעשה עולה או אשם עשוי להתהלך ולומר הנה כבר יש לי שכר עולה, שכר חטאת, שכר אשם וכד'... ואילו מי שיש לו לב נשבר אינו חושב כל עיקר שמגיע לו שכר כלשהוא... התורה זוקפת לזכותו דוקא את שברון הלב כאלו הקריב כל הקרבנות.

הרבי בונם מפשיסחא היה אומר: משה רבינו לא נתפעל כלל מכל ההשגות העליונות שהשיג אלא נשאר שפל רוח בעיני עצמו, בדומה לאדם פשוט שעומד על גג גבוה אשר לא יעלה כלל על דעתו להתגאות בזה שהוא גבוה שכן יודע הוא יפה כי מכח גופו איננו גבוה על עיקר ורק הגג מגביה אותו, כך גם משה רבינו אף כי ידע את רום מדרגתו, היה סבור תמיד כי המעלות אינן של עצמו כלל אלא הקב"ה העניקו לו, (מעינה של תורה)

כמו שהאדם קובע בנפשו אמונת השי"ת כך מנהיג עמו השי"ת... והיינו מי שמאמין וסובר שהעולם מקרה הוא כפי אמונתו כן מנהיג עמו השי"ת ונותן תחת המקרה, וכשמאמין שהשי"ת משגיח בכל פרט אז מצדו משגיח השי"ת בכל פרטי הבריאה לטובתו.

סימן מובהק יש לאדם על כל העבודות שלו אם הוא על דרך האמת - היא השפלות, ואף גם זאת לא בקלות יכול האדם לקנות בנפשו מדה זו כי אם ע"י עבודה ויגיעה רבה ובמס"נ כל העבודות.

אמר הכעש"ט ז"ל שכל הפחדים אפילו כבעלי חיים המגיע לאדם הוא כוונת השם ב"ה להפחידו כדי שיוכור לירא את השם, ואם האדם חכם ומתבונן את זה אז אין שום דבר המפחידו להרע לו מחמת שבתחילה היה כוונת השם ב"ה להפחידו לא משום שיענשו ע"י הפחד כ"א שמפחד זה יבא לירא ולפחד מהשם וכן עשה האדם... וזהו אשרי אדם מפחד תמיד היינו שמכל הפחדים המגיעים עליו עי"ז הוא ירא מהשם ומתפחד ממנו תמיד ואז אשרי לאדם זה...

(מאור עינים-שמיני)

נפש ע"ה שחת הרא"ש ע"ה הר"ר ל' הבית כ"ה שבט תשכ"ה

אהבה שאינה תלויה בדבר

מאיך העשיר הגדול שכל הון לא יחשב לו כי יש לו באמת הרבה כסף ובכל זאת לעני מרוד ייחשב האיש ההוא, כי אינו מתיחס כלל למה שיש לו, וכל מחשבותיו איך להשיג את מה שאין לו וכיון שהאין לו הוא הרבה יותר גדול ממה שיש לו הרי הוא רואה את עצמו כעני ואומלל.

כן העני ברוחניות. הרשע דומה לעשיר שאינו מתיחס למה שיש לו והצדיק דומה לעני שרואה את חסדי השי"ת דוקא מתוך שפלות העצמית שלו.

מי שחושב שהוא עושה את הפעולה הקדושה ונדמה לו בכל פעולה שהוא הצדיק. ההרגשות של אני ואפסי עוד, הולך ומתגבר עד שמגיע לידי מחשבות כאלו כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה ועוד מוסיף גאווה על גאותו באמרו שרואה בחוש איך שהשם עוזר לו כי מגיע לו שיעזור לו כך במשך הזמן רואה את הרבש"ע כאלו שהוא המשרת שלו ונותן לו כח לעשות מצות ומעשים טובים כי מגיע לו. במצבים כאלו אין דרך אחרת מאשר לגרום הסתר פנים כדי שלא יהיה בטוח שיצליח בכל פעם איך שירצה כך שלאט לאט יכיר את מצבו האמיתי ורואה שהוא בעצמו אינו אלא כעני גמור וכל העשירות שלו אינו אלא ס"ד. אז יכול לחזור אל העשירות כלומר אל השפע בפעולות הקדושה ובכל זאת ישאר בשפלות ויראה שהכל מאת השם יתברך.

לרשעים תמיד רע ולצדיקים תמיד טוב. הרשע אפילו אם מצליח בעניניו והכל מתנהל על הצד הטוב ביותר בכל זאת המצב אצלו בכי רע. כי הרשע אינו מסתכל על הצד הטוב שבו אלא תפוס על הצד הרע שבו נמצא שאינו נהנה בכלל מהטוב שיש לו כי צופה ומביט אל מה שאין לו ואוכל את הלב על שלא השיג את מה שאין לו. אבל הצדיק שנמצא תמיד בבקורת עצמו ותמיד מגלה את הרע של עצמו. וממילא כאשר נמצא במצב של נפילה (כלומר במצב של חסר) אינו נבהל כי הלא זהו מצבו האמיתי, מסוגל ליפול בכל עת ורגע וזה שלא נופל בפועל אינו אלא חסדי השי"ת. נמצא שאין הצדיק נתפס בצד הכאב שלו אלא תמיד מהלל את השי"ת על חסדיו הגדולים שמנע ממנו ליפול יותר. וככל שהצדיק מכיר יותר בשפלות עצמו כך מכיר ביותר בחסדי השי"ת כי ככל שמכיר יותר בשפלות עצמו רואה את עצמו נכשל בכל רגע ורגע ומתוך כך רואה בעליל את חסדי השי"ת עליו בכל רגע שלא נכשל בפועל.

את דברינו אלה נמשיל במשל. למה הדבר דומה, לעני שיש לו קצת כסף. אם הוא מכיר את מצבו האמיתי שהוא עני וממילא כל פרוטה ופרוטה הנמצאת ברשותו מוכיר מעריך ומחשיב בכל עת ורגע. נמצא לפי זה שהעני דוקא מתוך הכרת העניות שבו זוכה להשתעשע בכסף המועט שיש לו כאלו הוא עשיר גדול.

הצדיק אינו חושב על צדקותו כי רואה שהכל מאת השי"ת ואינו חושב על המחר כי לא צריך לפתח את המחשבה שמחר יהיה יותר טוב. נמצא שהצדיק אינו זקוק לתחושת נפילה כלל וכל תחושה הקלה ביותר לנפילה תחשב כי הלא חי את הנפילה כמציאות עצמית ואת הס"ד כמציאות אלקי.

הצדיק האמור מפתח קשר עם הרבש"ע באהבת ה'. כי רואה את הרבש"ע בכל מקום ובכל עת איך שמרחם עליו ועוזר לו אפילו שהוא שפל שבשפלים. ובכך נוצר כביכול קשר של אהבה בינו לבין השי"ת הנקרא אהבת ה'. ואז כל מצוה שעושה מיד נותן הודיה להשי"ת על כך מתוך אהבה והכנעה. וככל שיש יותר שפלות והכנעה יש יותר הכרה בחסדי השי"ת וממילא יש יותר אהבת ה'. ומכל מקום אהבת ה' זו אינה אהבת ה' אמיתית כי אהבה זו תקרא אהבה התלויה בדבר כי הצדיק רואה בבירור איך שה' עוזר לו ויכול להראות ולהסביר למה הוא כל כך אוהב את ה'. אהבת ה' האמיתית הוא בזה שאוהב את ה' בכל סיבה ומצב. ואדרבה יתכן שיהיה במצב של סבל ויסורים ובכל זאת לאוהב את ה' כמו רבי עקיבא שסרקו את בשרו במסרקות של ברזל ובכל זאת קבל עליו עול מלכות שמים מתוך אהבת ה'.

בעצם מי שרוצה לאהוב את ה' אהבה אמיתית מתוך סבל ויסורים זה מאד קשה אלא מי שאוהב ה' באמת אהבה שאינה תלויה בדבר פשוט אינו מרגיש שום כאב כמו רבי עקיבא שלא הרגיש כל כאב במסרקות של ברזל מחמת אהבתו האמיתית שאינה תלויה בדבר.

בעצם אם בתחילה לא מרמים את עצמנו ורואים את האמת שהאדם מצד עצמו אינו כלום (כמו שאמרו חז"ל אין אדם נוקף אצבע מלמטה אא"כ מכריזין עליו מלמעלה וכד') אז לא צריכים ליפול מעמדנו כדי לראות את האמת שלו מפני שמכיר את האמת שבו בלי כל נפילה ולמה יפול? אדרבה אם לא מרמים את עצמנו ורואים את האמת שמצד עצמנו אינו כלום זוכה לשפע גדול של ס"ד ונהיה עשיר ברוחניות ואינו גורע כלום משפלותו כי רואה בבירור שזה לא מכוחו וכי הכל רק מאת השי"ת.

המבחן האמיתי בין הרשע ולצדיק הוא בזמן שיש איזה תחושה של נפילה (אינו צריך להיות נפילה ממש...) הרשע מיד נשבר כי הרי תמיד מחשיב את עצמו לאיזה בעל ערך עצמי ואינו מסוגל לקבל את העובדא ש'נפלי'. וכשנפילה מהוה בשבילו תחושה מציאותית ואינו מסוגל לדחותו כל המחשבות שלו נשברות. כי מקודם שחשב שכמה שיש לו היום אינו מספיק וכמה שיש לו היום צריך להיות לפחות נכפל למחר ועדיין תקותו לעתיד מוצלח יותר. והנה במקום לראות את העושר של המחר בעיני רוחו רואה פתאום איזה משבר ב'עכשיו' מבלי שיהיה לו את הכלים להתמודד אתו (מפני שאינו רגיל לראות רע...) וממילא נשבר לרסיסים ואין לו כל תקומה. כך שהיאוש מכרסם משני צדדים הרגשת המשבר בהוה ואיבוד התקוה לעתיד יותר מוצלח.

אבל הצדיק הרגיל בחפוש האמת שבו והנכונות לראות את עצמו בכשלונותיו ובאפסיות שלו. אינו נרתע מהשברון ואינו זקוק לשבירה חזקה, מספיק לו נדנדוד קל. כי

הסיפור היה בשנת תשל"ד (בערך) שכנה שלי, באה אלי בבכיות נוראות בבקשה שנלך להרא"ש להזכיר לטובה ולברכה את אחותה השוכנת בבי"ח מחוסרת הכרה כאשר הרופאים אינם נותנים סכויים לחייה.

מלאני בקשת השכנה ומיד הלכתי להרא"ש. בס"ד הרא"ש היה בבית והתאפשר לי להסביר להרא"ש את פרטי המידע על אחות השכנה. תגובת הרא"ש היתה: אני לא רואה כלום. תגיד לשכנה שתבא בעצמה. תוך רבע שעה התיצבתי אצל הרא"ש ביחד עם השכנה והרא"ש שמע את פרטי האירוע מפי השכנה כאלו לא שמע ממני כלום. לאחר ששמע פרטי הענין אמר הרא"ש בזה"ל: אני רואה את המצב של האחיות מסוכנת מאד. הסכוי קלוש היחידי שיכול לעזור למצב הוא רק האבא. הרא"ש שאל את השכנה האם לפי דעתה האבא יסכים לעשות את בקשת הרא"ש, השכנה הגיבה שהיא מקוה מאד שיסכים העובדא שעושה הכל למענה והוא בעת נהול השיחה על קבר רחל אמנו ומתפלל במנין על שלומה.

הרא"ש נתן לשכנה תוכנית שלמה עבור האבא שכלל טבילה במקוה, אמירת תהלים, שיר השירים, נתינת צדקה וכו' ושוב טבילה במקוה. כך על האבא לחזור כמה וכמה פעמים במשך היום. כעבור שעות של חיפוש השיגו את האבא. מובן שהאבא נאות לעשות את מה שהתבקש בהנחיית הרא"ש אך היכן ניתן להשיג מקוה בשעות הצהריים. בלית ברירה ירד דרך הסולם מהקומה השניה במקוה של הורנשטיין לקומה הראשונה והחל לומר תהילים לפי מה שהרא"ש נתן לו. ואכן בס"ד חל שיפור ניכר במצבה של החולה וכעבור זמן קצר החלימה האשה.

כעבור כמה שבועות מהאירוע הנפלא עבר הרא"ש את רחוב ראשית חכמה בה כותב השורות והשכנה גרו. בדיוק הזדמנתי ליד הרא"ש ביחד עם השכנה. השכנה הביעה תודתה העמוקה להרא"ש על הדרכתו הנפלאה ובאותו מעמד סיפרה שהאשה הולכת על רגליה כאחד האנשים. הרא"ש אמר לשכנה שלא מגיע לו שום תודה כי הוא אינו עושה כלום והכל רק רבש"ע. הוספתי ואמרתי להרא"ש בכל זאת הוא דבר נפלא. הרא"ש הרים את קולו ואמר: ככה אתה מדבר? חבר ששנים נמצא בחברותא אינו רואה את ההשגחה הפרטית כדבר פשוט? האשה הזאת שלא נמצאת אצלנו יכולה להתפעל אבל אתה מתפעל? לא נאה לך זאת!

באותו מעמד אמר לי הרא"ש בהמשך דבריו: זה שהייתי צריך שהאחות תבא בעצמה לדבר אתי על המצב היה בגלל שלמרות שהשתדלת למלאות רצונה ולבא אלי. אך המצב לא כאב לך כל כך ולכך לא ראיתי שום דבר באמצעותך. אבל האחיות (השכנה) שהנושא היה קרוב לליבה והיתה מאד כאובה מהמצב יכולתי לראות דרכה את מצב החולה וגם יכולתי להתחבר לאבא למרות שלא ביקר אצלי ישירות.

המסרים מסיפור זה רבים. כותב שורות אלו מעונין להתייחס בדוקא לבקורת שהרא"ש נתן לי. לא הייתי מעלה על דעתי שחסרה איכפתיות מצדי בכל נושא השליחות. הלא עזבתי את הכל והלכתי מיד להרא"ש וכשהרא"ש בקש שהאחות תגיע בעצמה מלאתי שליחותי בנאמנות ותוך רבע שעה שעה התיצבתי עם השכנה - השכנה-האחות. כן עקבתי אחר ההתפתחות והתעניינתי בשלומה. ובכל זאת הרא"ש לא ראה דרכי כלום כי היתה חסרה לי אכפתיות. הלקח מסיפור זה ברור יתכן ויהי פער בין השתדלות לאיכפתיות...

שהשמחה במעונם

מו"ר הרא"ש שליט"א לנישואי הנין

הר"ר שמואל קלירס ומשפ' לנישואי הנכד הר"ר צבי פרל ומשפ' לנישואי הבן

הבה"ח אברהם מרדכי פרל לנישואיו

הר"ר צבי עמית ומשפ' להולדת הבן הר"ר יעקב עמית ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר יהודה פרוש ומשפ' להולדת הנכדה משפ' כהן להולדת הנכד

הר"ר בנימין סירוטה ומשפ' לנישואי הבת הר"ר שמואל שכטר ומשפ' לאירוסיו הבת

הר"ר משה פשקוס ומשפ' לנישואי הבת הר"ר יוסף ויסברג ומשפ' לנישואי הנכדה

גב' פשקוס לנישואי הנכדה